

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1982

BRNO 1984

GRUBE DER ÚNĚTICER KULTUR IN ŽELETICE

/Bez. Znojmo/

Ivo Rakovský, AŮ ČSAV Brno

/Abb. 9/

Bei einer Terrainuntersuchung im neugebauten Bewässerungssystem im breiteren Flussgebiet der Jevišovka stellten wir im Kataster der Gemeinde Želetice ein abgedecktes archäologisches Objekt fest. Seine Grabung brachte zahlreiches, besonders keramisches Material, das der Úněticer Kultur angehört.

ENTDECKUNG EINES SKELETTGRABES AUS DEM BEGINN DER BRONZE - ZEIT BEI MÍŠKOVICE

/Bez. Kroměříž/

Helena Chybová, Muzeum Kroměřížska, Kroměříž

/Taf. 6/

Bei Durchführung eines Suchgrabens auf der bekannten paläolithischen Lokalität in der Flur Křemenná /317 m Seehöhe/ südwestlich der Gemeinde Míškovice, wurde ein Skelettgrab aus dem Beginn der Bronzezeit durchschnitten. Der Fundort befindet sich im südöstlichen Gipfelteil des Massives Křemenná, auf einem mässigen Hange mit freier Aussicht in das Marchtal. Die Grabgrube von rechteckiger Form, mit ihrer längeren Achse von NO-SW orientiert, unterschied sich markant durch die Verfärbung vom Liegenden, das in dieser Gipfellage Sandstein und kalkige Tonmergel bilden, die zu einer sandlehmgigen Schicht verwittern. Die rechteckige Grabgrube mit stark abgerundeten Ecken hatte den Boden in einer Tiefe von 135 cm eingelassen und die Wände mit Steinen gefestigt, die aus lokalen Quellen stammen. Sie enthielt das Skelett eines erwachsenen Individuums, auf der linken Seite in Hockerlage beigesetzt, mit dem Kopf nach Nordosten orientiert. Bei dem Schädel des Verstorbenen fand man 12 Stück von bronzenem Drahtahrschmuck, ferner war in das Grab eine Halskette, aus 44 Geweihperlen zusammengesetzt, eine beinerne Ahle und ein Feuersteinkratzer beigelegt. Die Grabaufschüttung enthielt kleine Scherben, die schüssel- und becherartigen Gefäßformen angehörten. Aufgrund der angeführten Funde kann das Grab, das offensichtlich ein ganzes Gräberfeld signalisiert, in den Beginn der Bronzezeit datiert und kulturell am ehesten zur Nitra Kultur eingereiht werden, die in diesem Raume vor allem durch das Gräberfeld bei Holešov vertreten ist. Eine genauere zeitliche und kulturelle Einreihung wird erst eine weitere Untersuchung der Lokalität belegen können.

SEKEROMLAT SE ŽLÁBKEM Z BRNA-KOMÁROVA

/okr. Brno-město/

Lubomír Šebela, AŮ ČSAV Brno

/Tab. 5:1/

V roce 1962 našla při sečení trávy Anna Krabulová sekeromlat se žlábkem, jenž je v trvalém vlastnictví manželů Hlouškových, kterým děkuji za jeho zapůjčení k odbornému zpracování. Lokalita se nachází mezi ulicí Hněvkovského a řekou Svratkou poblíž železniční trati ve směru Brno-Vlára.

Kamenný artefakt je krátkého, štíhlého tvaru. Zakulacená /místo poškozovaná/ týlní část přechází plynule v dobře vypracovaný žlábek, oddělující tyl od ostří. Asymetricky zbroušené ostří bylo přibrušováno. Příčný průřez má podkovovitý tvar. Spodní strana je rovná, ale v týlové partii je mírně dovnitř zaklenutá. Podle petrografického rozboru makrovzorku, provedeného pod stereoskopickým mikroskopem, je komárovský exemplář vyroben z tmavé vyvřelé horniny, pravděpodobně diabasu¹. Rozměry: d - 102 mm,

š - 41 mm, s - 54 mm, šířka žlábků - 25 mm; váha - 361 g.

Podle dosavadního stavu bádání můžeme sekeromlat se žlábkem s největší pravděpodobností přiřadit k únětické kultuře. Jeho výskyt je doložen jak v uzavřených hrobových celcích / Polepy u Kolína-hrob 26/2 tak v sídlištních objektech této kultury / např. Horní Dunajovice/³. Nález z Brna-Komárova vykazuje tvarovou shodu s podobnými předměty z Čejče /okres Hodonín/⁴ a Milonic /okres: Vyškov/⁵ s tím rozdílem, že uvedené analogie jsou větších rozměrů. Na území města Brna je znám z dřívějších let podobný nástroj z Brna-Obřan a není vyloučeno, že se v budoucnu objeví další.

Poznámky:

- 1 Určení suroviny provedl RNDr. A. Přichystal z ÚÚG-pobočka Brno. Ze stejného materiálu byl zhotoven i sekeromlat tohoto typu z Nesovic - viz K. Tihelka, Únětický sekeromlat se žlábkem z Nesovic, okr. Vyškov, a jiné podobné kamenné nástroje z Moravy, PA LVII-2, 1966, 689.
- 2 Fr. Dvořák, Pohřebiště únětické kultury v Polepech u Kolína, PA XXXV, 1926/27, 29, tab. VI:4.
- 3 K. Tihelka, 1. c., 690.
- 4 Al. Procházka, Kamenné nástroje se žlábků z nálezů moravských, Pravěk IV, 1908, 124, obr. 8.
- 5 K. Tihelka, 1. c., 691, obr. 2:7.

Hammeraxt mit Rille aus Brno-Komárov / Bez. Brno - město/. Im Jahre 1962 fand A. Krabulová beim Grassensen eine Hammeraxt mit Rille / Länge 102 mm/, die aus dunklem Eruptivgestein, vermutlich Diabas, angefertigt ist. Nach deren Vorkommen in Grabkomplexen und Siedlungsobjekten können wir sie in den materiellen Inhalt der Úněticer Kultur einreihen.

BRONZEBARREN AUS NOVOSEDLY

/Bez. Břeclav/

Josef Unger, Regionalmuseum Mikulov

Im Juli 1982 übergab P. Ott aus Novosedly drei Barren dem Regionalmuseum in Mikulov. Er fand sie vor Jahren bei der Wegkreuzung Novosedly - Brod n. Dyjí - Drnholec.

SEDMÁ SEZÓNA NA VÝZKUMU V BOROTICÍCH

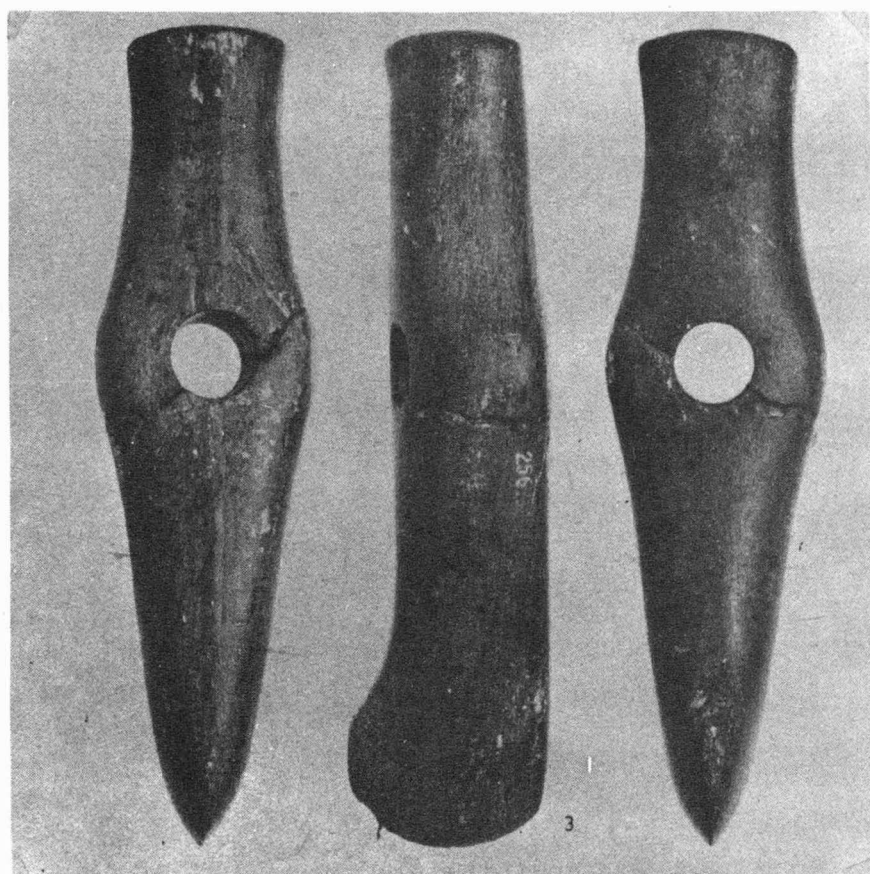
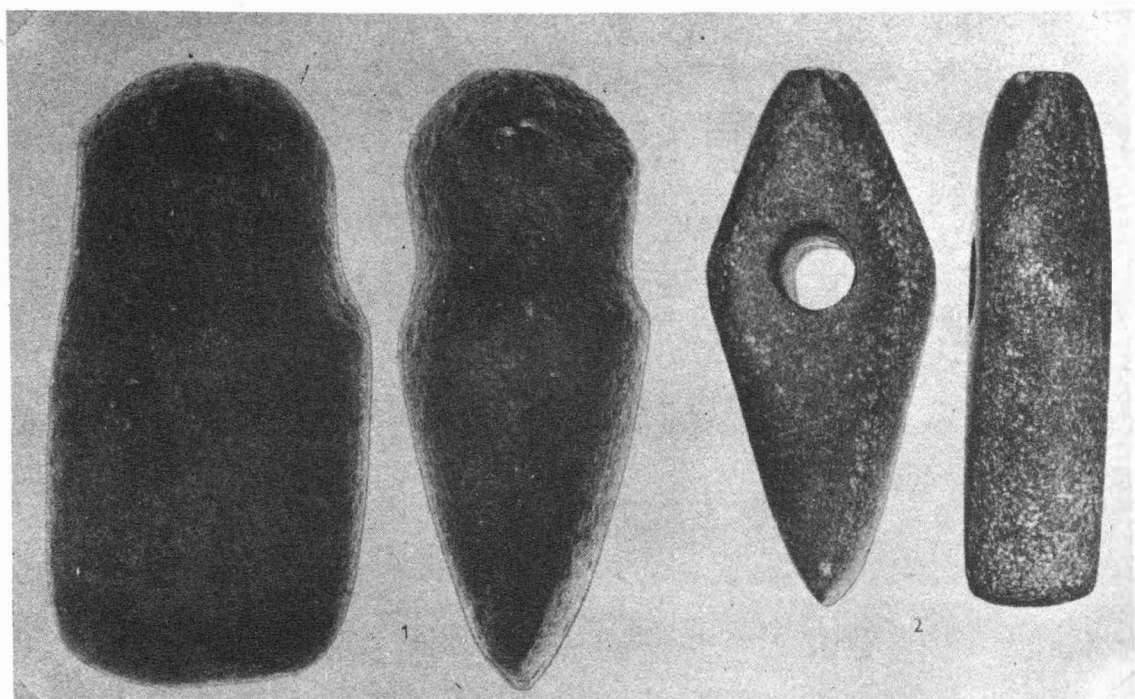
/okr. Znojmo/

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

V červenci a srpnu 1982 pokračoval výzkum mohylníku středodunajské mohylové kultury v Boroticích na Znojemsku již sedmou sezónou¹. Pro výzkum byla zvolena středně velká mohyla č. 12, která se nachází při západním okraji mohylníku. Mohyla o průměru přibližně 16 m a výšce 50 cm byla pro odkryv rozdělena křivými kontrolními bloky na 4 sektory. Výzkumem se podařilo zachytit 4 kostrové hroby. Nejdůležitější z nich byl hrob č. II, v němž ležela kostra ve skrčené poloze a jako mládě měla přiloženy bronzový sekeromlat s tulejkou tzv. křtěnovského typu, dále bronzovou dýku s trojúhelníkovou čepelí a 5 nůty v týlní části a zlomek drobné bronzové jehličky.

Poznámka:

- 1 Předchozí průběh výzkumů byl autorem zveřejněn v PV 1976 až 1981.

Tab. 5
1 Brno-Komárov /okr. Brno-město/; 2 Blučina /okr. Brno-venkov/; 3 Radkovic u Hrotovic /okr. Třebíč/.

PŘEHLED VÝZKUMU 1982

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě: hmoždíř jevišovické kultury ze Svitávky /okr. Blansko/
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 400 kusů - neprodejné